

Právo a judikatúra v praxi

Výber z najzaujímavejších nových rozhodnutí súdov

Obsah:

- 1. Dôležitosť nepreukázania ušlého zisku občanom voči bytovému podniku**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/188/2019 zo dňa 10. 10. 2019
- 2. Nárok na príspevok nevydatej matke podľa pomerov otca**
Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/185/2018 zo dňa 26. 11. 2019
- 3. Irelevantnosť vlastníctva vozidla so zmanipulovaným počítadlom prejdenej vzdialenosti**
Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Asan/21/2019 zo dňa 17. 10. 2019
- 4. Rozhodovanie senátu v iných veciach ako dôvod na jeho vylúčenie**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Nc/2/2019 zo dňa 8. 10. 2019
- 5. Rodič má právo vedieť o ceste dieťaťa do zahraničia vrátane informácie o navštívenej krajine**
Rozsudok Krajského súdu Žilina sp. zn. 7CoP/48/2019 zo dňa 18. 9. 2019
- 6. Výberové konanie ako výkon verejnej moci a diskriminácia z dôvodu veku**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/41/2018 zo dňa 25. 9. 2019
- 7. K vplyvu vyplatenia vyrovnacieho podielu zo zaniknutého BSM na výšku výživného**
Rozsudok Krajského súdu Trenčín sp. zn. 6CoP/18/2020 zo dňa 29. 6. 2020
- 8. K odpusteniu dôvodu dedičskej nespôsobilosti poručiteľom**
Rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 12Co/198/2018 zo dňa 8. 10. 2019
- 9. K uplatňovaniu práva veriteľa na náhradu nákladov účelne vynaložených v súvislosti s výkonom zabezpečovacieho prevodu práva**
Rozsudok Krajského súdu Bratislava sp. zn. 9Co/197/2019 zo dňa 18. 6. 2020
- 10. Vymedzenie okamihu, v ktorom súd začne konať vo veci samej, v súvislosti s nemožnosťou zastavenia konania pre nezaplatenie súdneho poplatku**
Uznesenie Krajského súdu Bratislava sp. zn. 15/140/2018 zo dňa 11. 6. 2020
- 11. K poskytnutiu obchodného tajomstva, ak bolo získané za verejné prostriedky a k poskytnutiu právnej analýzy, ktorá môže narušiť rovnosť strán sporu pred súdom**
Rozhodnutie Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 24S/59/2019 zo dňa 10. 6. 2020
- 12. Aj keď sú majetkové pomery dieťaťa lepšie, ako majetkové pomery rodiča, nemá to vplyv na vyživovaciu povinnosť**
Rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 24CoP/192/2019 zo dňa 21. 7. 2020
- 13. Vecné bremeno cesty nesmie zasahovať do súkromia vlastníka pozemku; k zriadeniu vecného bremena cesty v blízkosti vchodu do domu povinného**
Uznesenie Krajského súdu Prešov sp. zn. 22Co/68/2018 zo dňa 28. 2. 2019
- 14. Prebiehajúca exekúcia na vymoženie pohľadávky bráni úspešnému uplatneniu nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym postupom exekútora pri jej vymáhaní**
Rozsudok Krajského súdu Bratislava sp. zn. 8Co/277/2018 zo dňa 21. 7. 2018
- 15. K výške výživného pre oprávneného rodiča a k nutnosti vyriešenia rozsahu vyživovacej povinnosti všetkých detí rodiča, aj keď žiada výživné len voči niektorým z nich**
Rozsudok Krajského súdu Trenčín sp. zn. 5CoP/15/2019 zo dňa 24. 4. 2019

1. Dôležitosť nepreukázania ušlého zisku občanom voči bytovému podniku

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/188/2019 zo dňa 10. 10. 2019

Anotácia:

Najvyšší súd SR odmietol dovolanie v spore, ktorý spočíval v tom, že žalobcovia – bytový podnik mesta sa domáhali vypratania nebytových priestorov na prízemí obytného domu, žalovaní – občania mesta sa vzájomnou žalobou domáhali, aby súd uložil žalobcom povinnosť zaplatiť im sumu 400 920 € predstavujúcu škodu (ušlý zisk žalovaných) spôsobenú žalobcami tým, že s nimi napriek predchádzajúcemu prísľubu neuzavreli zmluvy o nájme sporného nebytového priestoru, kde chceli zriadiť prevádzku lekárne a predajňu zdravotníckych pomôcok.

Ušlý zisk vyčíslili podľa predpokladaného mesačného zisku z prevádzky lekárne a predajne zdravotníckych pomôcok vo výške 10 280 €.

Žalovaní v dovolacom konaní tvrdili, že dovolacím súdom nebola dosiaľ riešená otázka, či porušenie povinností pri výkone samosprávy, ktoré vyplývajú zo zákonov č. 369/1990 Zb. a č. 401/1990 Zb. môže byť dôvodom vzniku občianskoprávnej zodpovednosti na náhradu škody.

Právna veta:

Už len samo nepreukázanie ušlého zisku žalobcami predstavuje dôvod na zamietnutie žaloby, lebo znamená absenciu jedného z viacerých predpokladov, ktoré musia byť spolu s ďalšími predpokladmi kumulatívne splnené, ak má vzniknúť nárok na náhradu škody.

Právna oblasť: Občianske právo, Civilné právo procesné

Právny inštitút: Náhrada škody, Zodpovednosť za škodu, Žaloba

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 420

2. Nárok na príspevok nevydatej matke podľa pomerov otca

Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/185/2018 zo dňa 26. 11. 2019

Anotácia:

Okresný uložil odporcovi zaplatiť navrhovateľke príspevok na úhradu jej výživy za obdobie od 4. augusta 2007 do 4. augusta 2009 v sume 150 eur mesačne, t. j. v celkovej sume 3 600 eur. Navrhovateľka si v konaní uplatňovala nárok na príspevok na výživu a súčasne nárok na úhradu nákladov spojených s tehotenstvom a pôrodom. Na zdôvodnenie svojho návrhu uviedla, že s odporcom sú rodičmi maloletého dieťaťa, narodeného mimo manželstva a rodičia maloletej spolu nežijú.

Krajský súd na odvolanie navrhovateľky aj odporcu zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že uložil odporcovi zaplatiť navrhovateľke príspevok na úhradu jej výživy za obdobie od 4. augusta 2007 do 4. augusta 2009 v sume 170 eur mesačne, t. j. v celkovej sume 4 080 eur v ostatnej časti konanie zastavil.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podala včas dovolanie navrhovateľka, a to v celom rozsahu a proti všetkým výrokom rozsudku z dôvodu, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ako aj z dôvodu, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

Doposiaľ nevyriešenou právnou otázkou je podľa dovolateľky otázka, či súd musí pri určovaní výšky príspevku podľa § 74 ods. 1 Zákona o rodine prihliadať na majetkové pomery otca dieťaťa.

Právna veta:

V prípade príspevku na výživu nevydatej matky ide o mesačne sa opakujúcu dávku výživného, ktorou je otec dieťaťa povinný prispievať nevydatej matke najdlhšie po dobu dvoch rokov, najneskôr odo dňa pôrodu na jej výživu (§ 74 Zákona o rodine). Vyživovacia povinnosť je teda časovo obmedzená na dva roky, pričom jej začiatok možno určiť najskôr dňom, kedy nevydatej matke klesli po prvýkrát príjmy v dôsledku tehotenstva. Najneskôr však táto vyživovacia povinnosť vznikne dňom pôrodu. Podmienkou priznania tohto príspevku je skutočnosť, že v dôsledku tehotenstva a pôrodu došlo na strane nevydatej matky k zníženiu príjmov. Výška príspevku je daná primeranosťou, čo značí, že výživné by malo vyrovnať zníženú životnú úroveň matky v čase tehotenstva a po pôrode s jej životnou úrovňou pred tehotenstvom. Na rozdiel od výživného na dieťa tak účelom nie je vyrovnanie životnej úrovne s otcom dieťaťa, ale s pôvodnou životnou úrovňou samotnej matky. Súd zisťuje konkrétne náklady a potreby matky a zákonné hľadiská pre určenie rozsahu vyživovacej povinnosti (schopnosti, možnosti, majetkové pomery povinného, potencialitu príjmov, súlad s dobrými mravmi).

Právna oblasť: Rodinné právo

Právny inštitút: Príspevok nevydatej matke

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 36/2005 Z. z. – § 74

3. Irelevantnosť vlastníctva vozidla so zmanipulovaným počítadlom prejdenej vzdialenosti

Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Asan/21/2019 zo dňa 17. 10. 2019

Anotácia:

Najvyšší súd SR zamietol kasačnú sťažnosť, ktorou sa sťažovateľ domáhal zrušenia rozhodnutia správneho orgánu. Svoje presvedčenie v danej veci opieral o fakt, že nie je vlastníkom motorového vozidla.

Rozhodnutím Slovenskej obchodnej inšpekcie, Inšpektorátom Slovenskej obchodnej inšpekcie bola uložená pokuta vo výške 5 500 eur pre porušenie zákazu podľa § 23b ods. 3 zákona č. 725/2004 Z. z. s tým, že v čase kontroly bolo v priestoroch Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie pri prešetrení podnetu zo strany inšpektorov zistené, že žalobca podľa sprostredkovateľskej zmluvy o sprostredkovaní predaja vozidla, ponúkal na trhu Slovenskej republiky na predaj motorové vozidlo, kde v predmetnej zmluve bol uvedený stav najazdených kilometrov 141 500, pričom podľa údajov z histórie opráv vozidla zistenom v autorizovanom servise stredisku inšpektormi malo uvedené vozidlo pri poslednom zázname o oprave najazdený stav kilometrov 152 948.

Právna veta:

Zákaz uvádzať, sprístupňovať na trhu alebo ponúkať na trhu Slovenskej republiky cestné motorové vozidlá, na ktorých došlo k neoprávnenej manipulácii s počítadlom prejdenej vzdialenosti (odometrom) platil pre právnické osoby a fyzické osoby – podnikateľov bez ohľadu na to, či sú vlastníkami, držiteľmi, obstarávateľmi predaja, prípadne sprostredkovateľmi predaja, teda bez ohľadu na to, aký majú tieto subjekt právny vzťah k vozidlu, u ktorého došlo k neoprávnenej manipulácii s odometrom. Vlastníctvo cestného motorového vozidla, alebo zmluva uzavretá s majiteľom predmetného vozidla nie sú právne relevantné skutočnosti k naplneniu skutkovej podstaty správneho deliktu.

Právna oblasť: Civilné právo procesné, Správne právo

Právny inštitút: Dovolanie, Podmienky prevádzky vozidiel v premávke na pozemných komunikáciách

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 725/2004 Z. z. – § 23b ods. 3

4. Rozhodovanie senátu v iných veciach ako dôvod na jeho vylúčenie

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Nc/2/2019 zo dňa 8. 10. 2019

Anotácia:

Najvyšší súd SR rozhodol, že uvedený sudcovia nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania predmetného sporu. Žalobca podaním oznámil uplatnenie námietky zaujatosti voči sudcom senátu. Námietku zaujatosti odôvodnil tým, že menovaní sudcovia sú v spore osobne i profesne voči nemu zaujatí. Poukázal na predchádzajúce rozhodnutia senátu týkajúce sa sporov, v ktorých ako strana, resp. ako zástupca vystupoval, a v ktorých tento senát nedal za pravdu jeho argumentom, hoci vychádzali z podstaty veci.

Právna veta:

Dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach. Skutočnosť, že vo veciach strany sporu rozhodovali (resp. rozhodujú) tí istí alebo iní sudcovia, nezakladá okolnosť objektívnej povahy, ktorá by mohla viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že zákonní sudcovia v danej veci disponujú určitým, nie nezaujatým vzťahom k veci. Za objektívne nemožno považovať to, ako sa neustrannosť sudcu len subjektívne niekomu javí, vrátane toho ako sa javí strane sporu. Rozhodujúce je to, či reálne neexistujú okolnosti objektívnej povahy.

Právna oblasť: Civilné právo procesné

Právny inštitút: Zloženie súdu a vylúčenie sudcov

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Z. z. – § 49

5. Rodič má právo vedieť o ceste dieťaťa do zahraničia vrátane informácie o navštívanej krajine

Rozsudok Krajského súdu Žilina sp. zn. 7CoP/48/2019 zo dňa 18. 9. 2019

Anotácia:

V právnej veci starostlivosti o maloleté deti žiadala matka dieťaťa, aby v rozsudku bola zakotvená povinnosť informovať ju a mať od nej súhlas SMS správou v prípade, že bude chcieť otec s maloletými deťmi vycestovať do zahraničia.

Právna veta:

Je právom rodiča mať vedomosť o tom, že jeho maloleté deti s druhým rodičom mienia vycestovať do zahraničia a konkrétne do ktorej krajiny.

Právna oblasť: Rodinné právo

Právny inštitút: Úprava styku s maloletými deťmi

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 36/2005 Z. z. – § 24 ods. 5

6. Výberové konanie ako výkon verejnej moci a diskriminácia z dôvodu veku

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/41/2018 zo dňa 25. 9. 2019

Anotácia:

Najvyšší súd SR odmietol dovolanie žalobcu, ktorým sa voči žalovanému domáhal náhrady škody – majetkovej a nemajetkovej ujmy v peniazoch spôsobenej mu nesprávnym úradným postupom o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a tiež cieľenou diskrimináciou jeho osoby. Tvrdil, že pri výberových konaniach na miesto riaditeľa príspevkovej organizácie Výskumného ústavu potravinárskeho sa žalovaní dopustili nesprávneho úradného postupu a diskriminácie žalobcu z dôvodu veku.

Právna veta:

Výberové konanie na miesto vedúceho zamestnanca a činnosť s tým spájaná upravená v § 5 zákona č. 552/2003 Z. z. nie je prejavom výkonu verejnej moci a nemôže byť považovaná za úradný postup; vo výberovom konaní na miesto vedúceho zamestnanca, ktorý vykonáva funkciu štatutárneho orgánu u zamestnávateľa, ktorým je štátna príspevková organizácia, nie je rozhodované o žiadnom subjektívnom práve alebo subjektívnej právnej povinnosti uchádzača upravenej v hmotnoprávnom alebo procesnoprávnom predpise, ani o iných jeho právom chránených záujmoch.

Právna oblasť: Pracovné právo, Občianske právo

Právny inštitút: Výberové konanie, Práca vo verejnom záujme, Zodpovednosť za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 552/2003 Z. z. – § 5 ods. 10
365/2004 Z. z. – § 9 ods. 2 a 3
514/2003 Z. z. – § 1 písm. a)

7. K vplyvu vyplatenia vyrovnacieho podielu zo zaniknutého BSM na výšku výživného

Rozsudok Krajského súdu Trenčín sp. zn. 6CoP/18/2020 zo dňa 29. 6. 2020

Anotácia:

Predmetom sporu bol návrh otca o zmenu úpravy práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu. Maloletého súd zveril do osobnej starostlivosti otcovi a určil matke vyživovaciu povinnosť k maloletému vo výške 40 eur, zastupovať a spravovať majetok dieťaťa mali obidvaja rodičia. Otec okrem iného žiadal o zvýšenie výživného zo strany matky a namietal jeho neprimeranosť vzhľadom na majetkové pomery matky, ktorá mala príjem 72 500 eur z titulu vyporiadania BSM, z ktorých časť (12 000 eur) minula na kúpu motorového vozidla.

Právna veta:

- I. Vyplatenie vyrovnacieho podielu zo zaniknutého BSM je okolnosťou, ktorá je pre zvýšenie výživného bez právneho významu.
- II. Ak teda dohodou o vyporiadaní BSM, prípadne rozhodnutím súdu dôjde k tomu, že napr. rodinný dom, alebo byt v BSM zostáva len jednému z manželov a tento vyplatí druhému manželovi peňažnú sumu zodpovedajúcu polovici (podľa § 150 zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka sa „pri vyporiadaní vychádza z toho, že podiely oboch manželov sú rovnaké.“) hodnoty rodinného domu, či bytu, dochádza na strane obidvoch manželov vo svojej podstate k nadobudnutiu nižšej hodnoty (každý z bývalých manželov utrpí „stratu“ na majetku), akú vlastnili pred vyporiadaním BSM. Pre žiadneho z bývalých manželov nejde totiž o príjem, ani o zisk, ale len o ekvivalent (o zníženie majetku oproti stavu pred vyporiadaním BSM) toho, čo pri vyporiadaní BSM každý z bývalých manželov stráca.

Právna oblasť: Rodinné právo

Právny inštitút: Výživné

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 36/2005 Z. z. – § 62 ods. 2, § 75 ods. 1

8. K odpusteniu dôvodu dedičskej nespôsobilosti poručiteľom

Rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 12Co/198/2018 zo dňa 8. 10. 2019

Anotácia:

Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol žalobu o určenie dedičskej nespôsobilosti žalovaných 1/, 2/. V odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobkyňa podala žalobu s tým, že žalovaný 1/ bol násilný voči nej a voči poručiťelke Y. F., ktorá bola ich matkou. Žalovaní 1/,2/ žiadali žalobu zamietnuť s tým, že nebola naplnená skutková podstata ich dedičskej nespôsobilosti.

Právna veta:

Poručiťel môže odvrátiť účinky dedičskej nespôsobilosti tým, že dedičovi, ktorý sa uvedenými spôsobmi previnil, jeho konanie odpustil. Odpustením dedičská nespôsobilosť zaniká, a to bez ohľadu na dôvod, ktorý ju vyvolal. Odpustenie môže nastať písomne, ústne alebo mlčky (konkludentne). Za konkludentné odpustenie možno považovať to, že poručiťel, ktorý vedel o trestnom čine nespôsobilého dediča, zriadil závet, v ktorom jeho páchatela ustanovil za dediča alebo vedome zničil listinu o vydedení, ktorá sa týkala tohto dediča.

Právna oblasť: Dedičské právo

Právny inštitút: Dedičská nespôsobilosť

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 469

9. K uplatňovaniu práva veriteľa na náhradu nákladov účelne vynaložených v súvislosti s výkonom zabezpečovacieho prevodu práva

Rozsudok Krajského súdu Bratislava sp. zn. 9Co/197/2019 zo dňa 18. 6. 2020

Anotácia:

Z vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie vyplýva, že právny predchodca žalobcu prostredníctvom svojej organizačnej zložky ako veriteľ a žalovaný ako dlžník uzavreli dňa 3.6.2013 zmluvu o úvere č. XXXXX, na základe ktorej veriteľ poskytol dlžníkovi úver s úrokovou sadzbou 33,62 % ročne a výškou RPMN 59,60 %, pri priemernej výške RPMN 22,96 % a žalovaný sa ho zaviazal splatiť v 48-tich mesačných splátkach. Na zabezpečenie záväzku z uvedenej zmluvy o úvere veriteľ a dlžník uzavreli zmluvu o zabezpečovacom prevode práva, na základe ktorej dlžník dočasne a bezodplatne previedol na veriteľa vlastníctvo vozidla.

Právny predchodca žalobcu pristúpil k výkonu zabezpečovacieho prevodu práva formou predaja predmetu tohto prevodu, motorového vozidla.

Právna veta:

V zmysle ustanovenia § 553d ods. 2 Občianskeho zákonníka má zabezpečený veriteľ právo na náhradu nákladov účelne vynaložených v súvislosti s výkonom zabezpečovacieho prevodu práva. Dané náklady sa uspokojujú z výťažku z predaja predmetu zabezpečovacieho prevodu práva, a to prioritne, teda predtým, než sa z výťažku z predaja uspokojia zabezpečené pohľadávky. Takýto spôsob nakladania s výťažkom z predaja odvoditeľný zo zmyslu ustanovenia § 553c ods. 5 Občianskeho zákonníka je ustanovený na ochranu majiteľa prevádzaného práva, ktorý môže ale nemusí byť osobou totožnou s dlžníkom. Hoci v tomto prípade bolo predmetom zabezpečovacieho prevodu práva vlastnícke právo patriace dlžníkovi, na spôsobe nakladania s výťažkom to nič nemení. Nie je prípustné, aby bol celý výťažok predaja použitý na úhradu zabezpečenej pohľadávky s tým, že by sa následne veriteľ od majiteľa prevedeného práva domáhal úhrady nákladov spojených s výkonom zabezpečovacieho prevodu práva. Nárok (teda právna možnosť uplatniť subjektívne právo) na úhradu nákladov účelne vynaložených v súvislosti s výkonom zabezpečovacieho prevodu práva vzniká iba vtedy, ak tieto náklady nemohli byť uspokojené z výťažku z predaja predmetu zabezpečenia, pretože tento výťažok prevyšujú. Ak sa veriteľ rozhodne použiť celý výťažok na uspokojenie svojej zabezpečenej pohľadávky, nakladá s výťažkom z predaja spôsobom odporujúcim zákonu. Nie je možné, aby si potom na základe takéhoto protiprávneho konania úspešne uplatnil právo na náhradu nákladov podľa § 553d ods. 2 Občianskeho zákonníka voči majiteľovi prevedeného práva (hoci by išlo o osobu totožnú s dlžníkom), nakoľko takýmto spôsobom by došlo k obchádzaniu účelu a zmyslu zákona.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Zabezpečovací prevod práva

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 553c ods. 5, § 553d ods. 2

10. Vymedzenie okamihu, v ktorom súd začne konať vo veci samej, v súvislosti s nemožnosťou zastavenia konania pre nezaplatenie súdneho poplatku

Uznesenie Krajského súdu Bratislava sp. zn. 1S/140/2018 zo dňa 11. 6. 2020

Anotácia:

Žalobcovia sa žalobou doručou Krajskému súdu v Bratislave domáhali preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného ktorým žalovaný potvrdil rozhodnutie stavebného úradu o povolení stavby.

Správny súd vlastným šetrením zistil, že v stanovenej lehote a ani do vydania uznesenia Krajského súdu v Bratislave, vydaným vyšším súdnym úradníkom, ktorým správny súd konanie zastavil a žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal, nebol súdny poplatok uhradený. Predmetné uznesenie bolo odôvodnené tým, že žalobcovia napriek výzve a poučení o následkoch nezaplatenia súdneho poplatku riadne a včas, v lehote určenej správnym súdom súdny poplatok za správnu žalobu nezaplatili. Predmetné uznesenie bolo doručené právnomu zástupcovi žalobcov.

Správnomu súdu doručená sťažnosť žalobcov proti uzneseniu a žalobcovia predmetným spôsobom súd požiadali o odpustenie zmeškania lehoty na zaplatenie súdneho poplatku za podanie žaloby vo veci samej. Sťažnosť bola odôvodnená tým, že súdny poplatok medzičasom zaplatili, majú za to, že poplatková povinnosť až do nadobudnutia právoplatnosti uznesenia o zastavení konania stále trvá.

5. Na základe uvedených skutočností žiadali žalobcovia napadnuté uznesenie o zastavení zrušiť.

Právna veta:

Súd sa nestotožnil s tvrdením žalobcov, že tunajší súd začal konať vo veci samej výzvou žalovaného na vyjadrenie k žalobe a následne žalobcov na repliku, pretože tieto úkony nemožno považovať za konanie vo veci samej. Za začatie konania vo veci samej sa považuje otvorenie pojednávania vo veci samej a výzva súdu na prednesenie návrhu. Vyzývanie žalovaného na vyjadrenie sa k žalobe a následne žalobcov na repliku k vyjadreniu žalovaného sú len procesné úkony, ktoré teda nemožno považovať za konanie vo veci samej. Nakoľko súd nezačal konať vo veci samej, postup vyššieho súdneho úradníka, ktorý viedol k zastaveniu konania pre nezaplatenie poplatku bol správny.

Právna oblasť: Súdne konanie

Právny inštitút: Súdne poplatky

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 71/1992 Zb. – § 10 ods. 2 písm. a)

11. K poskytnutiu obchodného tajomstva, ak bolo získané za verejné prostriedky a k poskytnutiu právnej analýzy, ktorá môže narušiť rovnosť strán sporu pred súdom

Rozhodnutie Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 24S/59/2019 zo dňa 10. 6. 2020

Anotácia:

Predmetom súdneho prieskumu bolo žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie Úradu Banskobystrického samosprávneho kraja, ktorý žiadosti žalovaného o sprístupnenie žiadanej informácie nevyhovel. V preskúmvanej veci bola sporná otázka aplikácie § 10 ods. 1 a ods. 2 písm. c) zákona o slobode informácií na sprístupnenie žalobcom požadovaných informácií vo vzťahu k Banskobystrickému samosprávnemu kraju ako povinnej osobe. V napadnutom rozhodnutí (aj v rozhodnutí povinnej osoby) sa riešila konkrétna otázka, či žalobcom požadovaná informácia je obchodným tajomstvom, a teda je z povinnosti jej sprístupnenia vylúčená podľa § 10 ods. 1 a zároveň, či jej nesprístupnenie nie je obmedzené výnimkou podľa § 10 ods. 2 písm. c) cit. zákona. Povinná osoba i žalovaný sa zhodli, že právna analýza je obchodným tajomstvom a nesúvisí s nakladaním s verejnými prostriedkami a že právo na obchodné tajomstvo prevažuje nad právom žalobcu (verejnosti) na sprístupnenie žiadanej informácie. Žalovaný vo svojom rozhodnutí potvrdil, že právna analýza bola získaná za verejné prostriedky.

Právna veta:

- I. Kategórie informácií, ktoré sú chránené a nemôžu sa sprístupniť, sú vymedzené v § 8 až 11 zákona o slobode informácií a v zmysle § 10 cit. zákona k nim patrí aj obchodné tajomstvo. Zákon však vymedzuje určité situácie (výnimky), kedy je vo verejnom záujme potrebné sprístupniť aj tie informácie, ktoré sú inak podľa zákona chránené. Tak je tomu aj v prípade obchodného tajomstva, ktorého ochrana spočíva v nesprístupnení informácie označenej za obchodné tajomstvo sa neuplatní, ak sú pre to splnené zákonné podmienky upravené (okrem iných) v § 10 ods. 1 písm. c) zákona o slobode informácií. Ak informácia označená za obchodné tajomstvo bola získaná za verejné prostriedky tak, ako tomu bolo v preskúmvanej veci, nie je možné uplatniť ochranu obchodného tajomstva podľa § 10 ods. 1 zákona o slobode informácií.
- II. Súčasťou podanej správnej žaloby bola žiadosť žalobcu, aby uložil povinnej osobe sprístupniť žiadanú právnu analýzu. Správny súd žalovanému podľa § 193 SSP uložil, aby uviedol dôvody, pre ktoré nemožno právnu analýzu sprístupniť. Žalovaný uviedol, že „sprístupnením požadovanej právnej analýzy by sa vážnym spôsobom narušila jedna zo základných zásad a práv každého účastníka civilného procesu, a to rovnosť strán v danom spore a predkladania dôkazov v súdnom konaní, keďže žalobca ako strana sporu by získal právne rozbery, odporúčania a analýzy, na základe ktorých žalovaný uplatňuje obranu v súdnych konaniach iniciovaných žalobcom a ktorými žalovaný (povinná osoba) argumentuje a mieni do budúcnosti argumentovať. Z uvedených dôvodov sú pre žalovaného požadované informácie vysoko citlivé a kľúčové z hľadiska ich obsahu“. Na základe uvedeného dospel správny súd k záveru, že existencia dôvodov na nesprístupnenie právnej analýzy nebola preukázaná, pretože žiadna so žalovaným tvrdených skutočností nebola právne významná pre vylúčenie aplikácie § 10 ods. 2 písm. c) zákona o slobode informácií, t. j. pre nesprístupnenie právnej analýzy, ktorá bola získaná za verejné prostriedky. Dôvodom pre jej nesprístupnenie by v zmysle § 10 ods. 2 cit. zákona mohla byť len skutočnosť, preukazujúca neexistenciu tých skutkových predpokladov, ktoré odôvodňujú aplikáciu výnimky z nesprístupnenia informácie, ktorá je obchodným tajomstvom. Žiadne takéto skutočnosti (§ 10 ods. 2) neboli žalobcom tvrdené, ani preukázané. Naopak, z obsahu administratívneho spisu jednoznačne vyplynulo, že právna analýza bola získaná za verejné prostriedky, v dôsledku čoho bol naplnený princíp prevažujúceho verejného záujmu na sprístupnení tejto informácie pred ochranou obchodného tajomstva.
- III. Dôvod, pre ktorý sa sprístupnenie informácie požaduje je v zmysle § 3 ods. 1, 3 zákona o slobode informácií právne bezvýznamný.

Právna oblasť: Správne právo

Právny inštitút: Slobodný prístup k informáciám

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 211/2000 Z. z. – § 10

12. Aj keď sú majetkové pomery dieťaťa lepšie, ako majetkové pomery rodiča, nemá to vplyv na vyživovaciu povinnosť

Rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 24CoP/192/2019 zo dňa 21. 7. 2020

Anotácia:

Predmetom konania je návrh povinného z výživného na zrušenie vyživovacej povinnosti na plnoleté dieťa. Otec v odvolaní namieta nákladný životný štýl svojej dcéry, jej neprimerané výdavky, ako aj rozpor priznania výživného s dobrými mravmi vzhľadom na nezáujem dcéry o neho a jeho rodinu.

Právna veta:

Nemá vplyv na zánik vyživovacej povinnosti rodičov skutočnosť, že majetkové pomery dieťaťa sú lepšie (dokonca výrazne lepšie) než majetkové pomery jeho rodičov ako osôb povinných výživou.

Právna oblasť: Rodinné právo

Právny inštitút: Výživné

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 36/2005 Z. z. – § 32 ods. 2, § 62 ods. 2, § 75 ods. 1

13. Vecné bremeno cesty nesmie zasahovať do súkromia vlastníka pozemku; k zriadeniu vecného bremena cesty v blízkosti vchodu do domu povinného

Uznesenie Krajského súdu Prešov sp. zn. 22Co/68/2018 zo dňa 28. 2. 2019

Anotácia:

Súd prvej inštancie zriadil vecné bremeno v prospech žalobcov, pričom žalobu v časti o určenie výšky náhrady za zriadenie vecného bremena vylúčil na samostatné konanie.

Právna veta:

- I. V ust. § 151o ods. 3 OZ je zakotvené oprávnenie súdu zriadiť vecné bremeno vlastníkovi stavby spočívajúce v práve cesty cez príslušný pozemok, ktorý je vo vlastníctve inej osoby. Nakoľko ide o vecné právo k cudzej veci, cesta cez príslušný pozemok, ktorého vlastníkom je iná osoba ako vlastník stavby, musí byť vedená tak, aby čo najmenej zasahovala do práva vlastníka pozemku a zároveň, aby právo cesty splnilo svoj hospodársky účel. Nevyhnutná cesta cez cudzí pozemok preto musí byť trasovaná tak, aby čo najmenej obťažovala vlastníka pozemku, aby bola čo najhospodárnejšia (najkratšia) a súčasne, aby splnila svoj hlavný účel: aby sa vlastník stavby mohol zo stavby dostať na verejnú komunikáciu. Súd pri rozhodovaní o práve cesty musí vychádzať z toho, že ide o vážny zásah do práva vlastníka pozemku (právo cesty ako vecné bremeno charakteru in rem) môže slúžiť všetkým osobám, ktoré sa v stavbe zdržiavajú, resp., pre ktoré je potrebné zabezpečiť právo cesty (nájomca, príslušníci domácnosti vlastníka stavby, prípadne aj iné osoby, napr. príležitostné návštevy vlastníka stavby apod.). Z týchto dôvodov preto súd musí zohľadniť spravodlivý pomer medzi výhodou, ktorú právo cesty poskytuje vlastníkovi stavby a ujmou, ktorá by vznikla zriadením cesty vlastníkovi zaťaženého pozemku. Je preto potrebné prihliadať na to, aby na jednej strane stavbu bolo možné riadne užívať a na druhej strane, aby vlastník pozemku, cez ktorý má právo cesty viesť, bol obmedzený čo najmenej, a to najmä v prípade, ak je viac možností, kadiaľ by trasa cesty mohla cez pozemok viesť. Je potrebné, aby právo cesty zasahovalo do práv vlastníka pozemku len v nevyhnutnej miere. O neprípustný zásah do vlastníckeho práva pozemku by išlo vtedy, ak by bola cesta trasovaná v blízkosti tých miest, ktoré vlastník pozemku zvyčajne využíva na pracovnú činnosť alebo za účelom oddychu, resp. aj ako zvyčajný a jediný vstup do rodinného domu, ako je to v danom prípade. Je neprípustné, aby cesta viedla cez pozemok takým spôsobom, že by sa tým zasahovalo do súkromia vlastníka pozemku.
- II. Z doteraz vykonaného dokazovania sa javí, že cesta vedie cez pozemok žalovaných takým spôsobom, že neprípustným spôsobom zasahuje do súkromia žalovaných. Zriadenie cesty v tak tesnej blízkosti k vchodu do rodinného domu žalobcov nezodpovedá pravidlám formálnej logiky a napovedá o výraznom nepomere medzi výhodou, ktorú právo cesty poskytuje vlastníkovi a ujmou, ktorá by vznikla zriadením cesty žalovaným.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Vecné bremeno

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 151o ods. 3

14. Prebiehajúca exekúcia na vymoženie pohľadávky bráni úspešnému uplatneniu nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym postupom exekútora pri jej vymáhaní

Rozsudok Krajského súdu Bratislava sp. zn. 8Co/277/2018 zo dňa 21. 7. 2018

Anotácia:

V preskúmvanej veci súd prvej inštancie posúdil žalobcom uplatňovaný nárok na náhradu škody; ktorý mu mal vzniknúť nesprávnym úradným postupom súdneho exekútora v exekučnom konaní a vyvodil záver, že žalobca nepreukázal splnenie všetkých zákonných predpokladov vzniku zodpovednosti žalovaného za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom súdneho exekútora.

Skutkovo ustálil na základe výsledkov vykonaného dokazovania, že zo mzdy povinného neboli vykonávané jeho zamestnávateľom v rozhodujúcom období zrážky zo mzdy na základe iných exekučných príkazov.

Právna veta:

Pokiaľ si žalobca uplatnil pohľadávku v exekučnom konaní, ktoré ešte prebieha, je vylúčené kvalifikovať túto ako škodu, pretože ešte môže byť v rámci exekúcie uspokojená. Totiž uplatnenie a vymáhanie pohľadávky voči dlžníkovi/povinnému a zároveň jej uplatnenie ako náhrady škody sa vzájomne vylučujú a podmieňujú a až výsledok uplatnenia pohľadávky môže privodiť vznik škody. Z tohto pohľadu je žaloba podaná predčasne, nakoľko žalobcovi škoda (v podobe nevykonalnosti exekvovanej pohľadávky) ešte nevznikla a môže mu vzniknúť až po skončení exekučného konania. V prvom rade si teda žalobca musí vysporiadať svoje nároky so subjektmi zmluvných vzťahov a vo vzťahu k iným subjektom si môže uplatňovať mimozáväzkovú zodpovednosť za vznik majetkovej ujmy až po tom, čo táto ujma zo záväzkových vzťahov vznikla, teda až vtedy ak právo žalobcu na plnenie nebolo a už nemôže ani byť uspokojené. Náhrady za plnenie, na ktoré je povinný priamy dlžník, sa preto nemožno úspešne domáhať na ďalších subjektoch z titulu ich zodpovednosti za škodu skôr, než vôbec majetková ujma veriteľovi vznikla, teda pred vyporiadaním pohľadávky žalobcu voči povinnému v exekučnom konaní.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Exekúcie, Zodpovednosť za škodu

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 514/2003 Z. z. – § 3 ods. 1 písm. d), § 4 ods. 1 písm. a) bod 3, § 9 ods. 1
233/1995 Z. z. – § 31

15. K výške výživného pre oprávneného rodiča a k nutnosti vyriešenia rozsahu vyživovacej povinnosti všetkých detí rodiča, aj keď žiada výživné len voči niektorým z nich

Rozsudok Krajského súdu Trenčín sp. zn. 5CoP/15/2019 zo dňa 24. 4. 2019

Anotácia:

Navrhovateľka sa podanou žalobou doručenu súdu prvej inštancie domáhala, aby súd uložil jej dcéram, povinnej 1/ a 3/ povinnosť prispievať jej na výživu od právoplatnosti rozhodnutia sumou 100,- eur mesačne a povinnej 2/ povinnosť prispievať jej na výživu od právoplatnosti rozhodnutia sumou 20,- eur mesačne. Súd prvej inštancie viazaný podaným návrhom z uvedeného dôvodu návrhu sčasti vo vzťahu k povinnej 1/ a 3/ vyhovel keď tieto zaviazal platiť výživné navrhovateľke vo výške 30,- eur mesačne, vo vzťahu k povinnej 2/ návrhu vyhovel v celosti (výrok II.) keď túto zaviazal platiť výživné navrhovateľke vo výške 20,- eur mesačne.

Proti tomuto rozhodnutiu podala odvolanie navrhovateľka namietajúc potrebu a dôvodnosť vyhovenia návrhu v celom rozsahu, nakoľko súdom prvej inštancie priznané výživné nepokryje jej základné životné potreby s poplatkami a navrhla, aby odvolací súd zaviazal povinnú 1/ a povinnú 3/, ktoré sú schopné prispievať jej na výživu vo väčšom rozsahu, na úhradu výživného a to každú vo výške 100,- eur mesačne počnúc právoplatnosťou rozhodnutia tak, ako to pôvodne navrhla.

Právna veta:

- I. Nemožno považovať za dôvodný návrh na určenie výživného voči deťom, keď príjem z dôchodku rodiča nestačí na krytie nákladov zaužívaného spôsobu života, presahujúceho mieru primeraných životných potrieb.
- II. Vyživovacia povinnosť vo vzťahu k rodičom si majú plniť všetky deti. Je vecou rodiča, či návrh podá proti všetkým deťom, alebo niektorým z nich. Súd však môže rozhodnúť len vo vzťahu k navrhovanému dieťaťu. Uvedená požiadavka sa v praxi potom prejaví tak, že súd si ako predbežnú otázku vyrieši rozsah vyživovacej povinnosti všetkých detí, teda určí vyživovacia povinnosť navrhovaných detí aj so zreteľom na tie deti, ktoré prípadne nie sú účastníkmi konania. Uvedené platí bez ohľadu na to, či deti, ktoré neboli označené v návrhu ako osoby povinné platiť výživné, si plnia alebo neplnia svoju vyživovacia povinnosť. Súd prihliadne aj na rozsah, v akom by mali plniť vyživovacia povinnosť a tak určí výšku výživného vo vzťahu k navrhovanému dieťaťu v predmetnom konaní. Rozsahom výživného u detí proti ktorým návrh nesmeruje sa vysporiada súd v odôvodnení rozhodnutia a u detí, proti ktorým návrh smeruje, sa rozsah vyživovacej povinnosti prejaví vo výroku rozsudku. V súlade s judikatúrou pri rozhodovaní o vyživovacej povinnosti dieťaťa voči rodičovi podľa § 66 Zákona o rodine, nebude v rozsudku výslovne vyjadrená výška vyživovacej povinnosti dieťaťa, voči ktorému rodič nárok neuplatňuje, ale súd musí vyriešiť otázku vyživovacej povinnosti a jej výšku, pokiaľ ide o všetkých povinných v zmysle ustanovenia § 67 Zákona o rodine (R 38/1967). Zároveň pri rozhodovaní o vyživovacej povinnosti dieťaťa voči rodičovi nemôže súd obísť hľadiská uvedené v ustanovení § 75 ods. 2 Zákona o rodine, najmä, že výživné nemožno priznať, ak by bolo v rozpore s dobrými mravmi.

Právna oblasť: Rodinné právo

Právny inštitút: Vyživovacia povinnosť

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 36/2005 Z. z. – § 66, § 67